

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Žalany

Číslo projektu: CZ. 1.07/1.4.00/21.3210

Téma sady: Informatika pro devátý ročník

Název DUM: VY_32_INOVACE_5A_7_Operační_systémy-vývoj

Vyučovací předmět: Informatika

Název vzdělávacího materiálu: Operační systémy - funkce

Autor: Karel Hyťha

Datum vytvoření: 20.2.2013

Anotace:

Materiál je zaměřen na rozdílnost textového a grafického rozhraní OS. V prezentaci je chronologicky uveden vývoj operačního systému Windows a ukázky ostatních OS. V závěru obsahuje prezentace téma k diskuzi.

Očekávaný výstup:

Žák získá přehled o verzích OS a dokáže určit jak šly chronologicky. Rozpozná textové a grafické uživatelské rozhraní. Zná ostatní placené i neplacené OS.

Věková skupina, ročník: ZŠ, 9. ročník

Metodické pokyny:

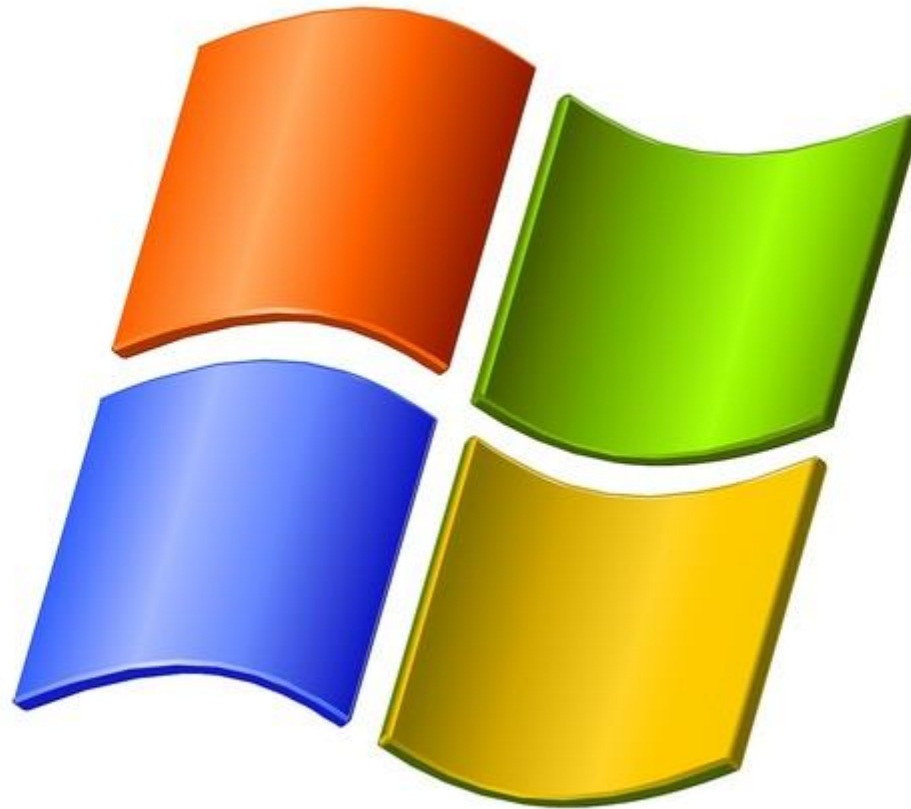
Žák poslouchá učitelův výklad doprovázený prezentací. Zapisuje si veškeré potřebné informace. Je vhodné mít při výuce k dispozici počítač s ukázkou jiného OS než je Windows.

Pomůcky: Sešit, psací potřeby

Časový harmonogram: 20 minut

Operační systémy - vývoj

pro 9. ročník

Opakování – rozdíl mezi textovým a grafickým rozhraním

Operační systémy můžeme rozdělit do dvou skupin

OS v textovém rozhraní

```
Welcome to FreeDOS

CuteMouse v1.9.1 alpha 1 [FreeDOS]
Installed at PS/2 port
C:\>ver

FreeCOM version 0.82 pl 3 XMS_Swap [Dec 10 2003 06:49:21]

C:\>dir
Volume in drive C is FREEDOS_C95
Volume Serial Number is 0E4F-19EB
Directory of C:\

FDOS                <DIR>    08-26-04  6:23p
AUTOEXEC.BAT        435     08-26-04  6:24p
BOOTSECT.BIN        512     08-26-04  6:23p
COMMAND.COM         93,963  08-26-04  6:24p
CONFIG.SYS          801     08-26-04  6:24p
FDOSBOOT.BIN        512     08-26-04  6:24p
KERNEL.SYS         45,815  04-17-04  9:19p
6 file(s)           142,038 bytes
1 dir(s)            1,064,517,632 bytes free

C:\>_
```

Textové rozhraní je podobné příkazovému řádku ve Windows. Ovládá se pomocí textových příkazů a v současné době se s ním už téměř nesetkáme. Příkladem takového OS je MS-DOS.

OS v grafickém rozhraní

Na grafické rozhraní jsme zvyklí ze systému Windows a nejen zde. Využívají ho i mobilní telefony. Uživatelsky je mnohem přívětivější.

První operační systémy

První OS určený pro jednoduchou obsluhu PC vytvořila v roce 1981 firma Microsoft. Tento operační systém nazvali:

MS-DOS

Fungoval na principu **textové uživatelské rozhraní** – uživatel zadává pokyny prostřednictvím tzv. příkazového řádku.

```
C:\>dir
Svazek v jednotce C nemá žádnou jmenovku.
Sériové číslo svazku je D4FE-916A.

Uýpis adresáře C:\
23.09.2010 17:49          1 024 .rnd
22.09.2010 19:51          <DIR> Angličtina
04.05.2010 23:31          2 006 aqua_bitmap.cpp
10.06.2009 23:42          24 autoexec.bat
10.06.2009 23:42          10 config.sys
13.09.2010 17:35          <DIR> Informatika
26.01.2010 10:41          <DIR> NVIDIA
14.07.2009 04:37          <DIR> PerfLogs
12.09.2010 20:16          <DIR> Program Files
23.09.2010 17:51          <DIR> ProgramData
23.06.2010 12:30          <DIR> totalcmd
25.12.2009 21:34          <DIR> Users
12.09.2010 13:24          <DIR> Windows
                Souborů:      4,      Bajtů:      3 064
                Adresářů:     9,      Volných bajtů: 69 123 297 280

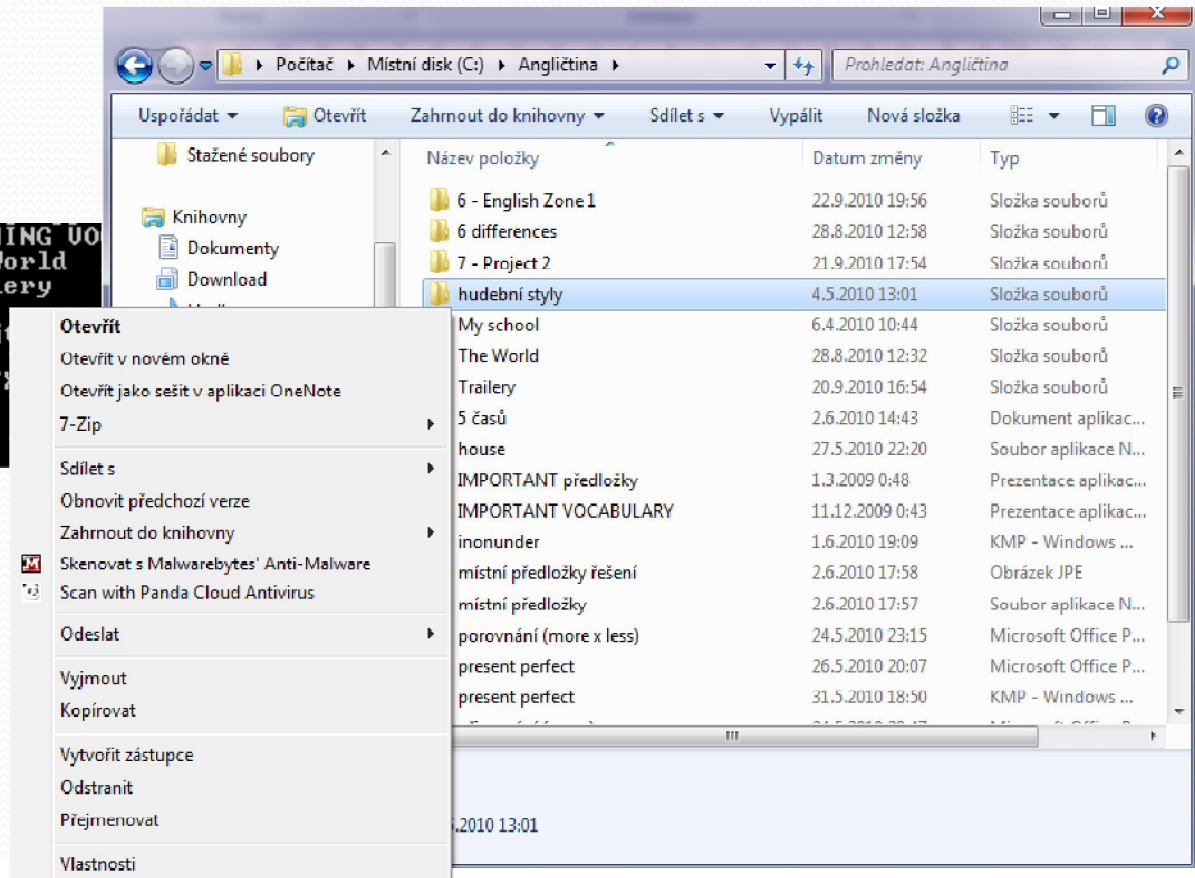
C:\>
```

Název položky	Datum změny
Angličtina	22.9.2010 19:51
Informatika	13.9.2010 17:35
NVIDIA	26.1.2010 9:41
PerfLogs	14.7.2009 4:37
Program Files	12.9.2010 20:16
ProgramData	23.9.2010 17:51
totalcmd	23.6.2010 12:30
Users	25.12.2009 20:34
Windows	12.9.2010 13:24
.rnd	23.9.2010 17:49
aqua_bitmap.cpp	4.5.2010 23:31

První operační systémy

- MS-DOS

```
18.04.2010 14:26      2 236 779 TEACHING UO
28.08.2010 12:32    <DIR>      The World
20.09.2010 16:54    <DIR>      Trailery
                Souborů:   13,   Bajtů:
                Adresářů:   9,   Volných bajtů:
C:\Angličtina>REN MYSCHOOL.TXT SCHOOL10.TXT
System nemůže najít uvedený soubor.
C:\Angličtina>
```


TEXTOVÉ ROZHŘANÍ

```
Left      File      Command  Options  Right
<- /-      <- ~/pdfedit/src/gui >|>
Name      Size      MTime
/.mc      1024     Apr 24 01:24
/bin      3072     Jun  1 02:24
/boot     1024     Apr 24 18:16
~/cdrom   11       Apr 23 19:56
/dev     29696    Jul 25 07:37
/etc      3072     Jul 25 07:36
/home     1024     Apr 23 20:25
/initrd   1024     Apr 23 19:58
/lib      5120     Jun  1 02:27
~/lib64   4        May 31 09:24
/lost+found 12288    Apr 23 19:55
/media    1024     Apr 23 19:56
/mnt      1024     Apr 24 18:23
/opt      1024     Apr 23 19:58
/proc     0        Jul 25 07:36
/root     1024     Apr 24 20:12
/sbin     3072     Jun  1 02:25

-> /lib

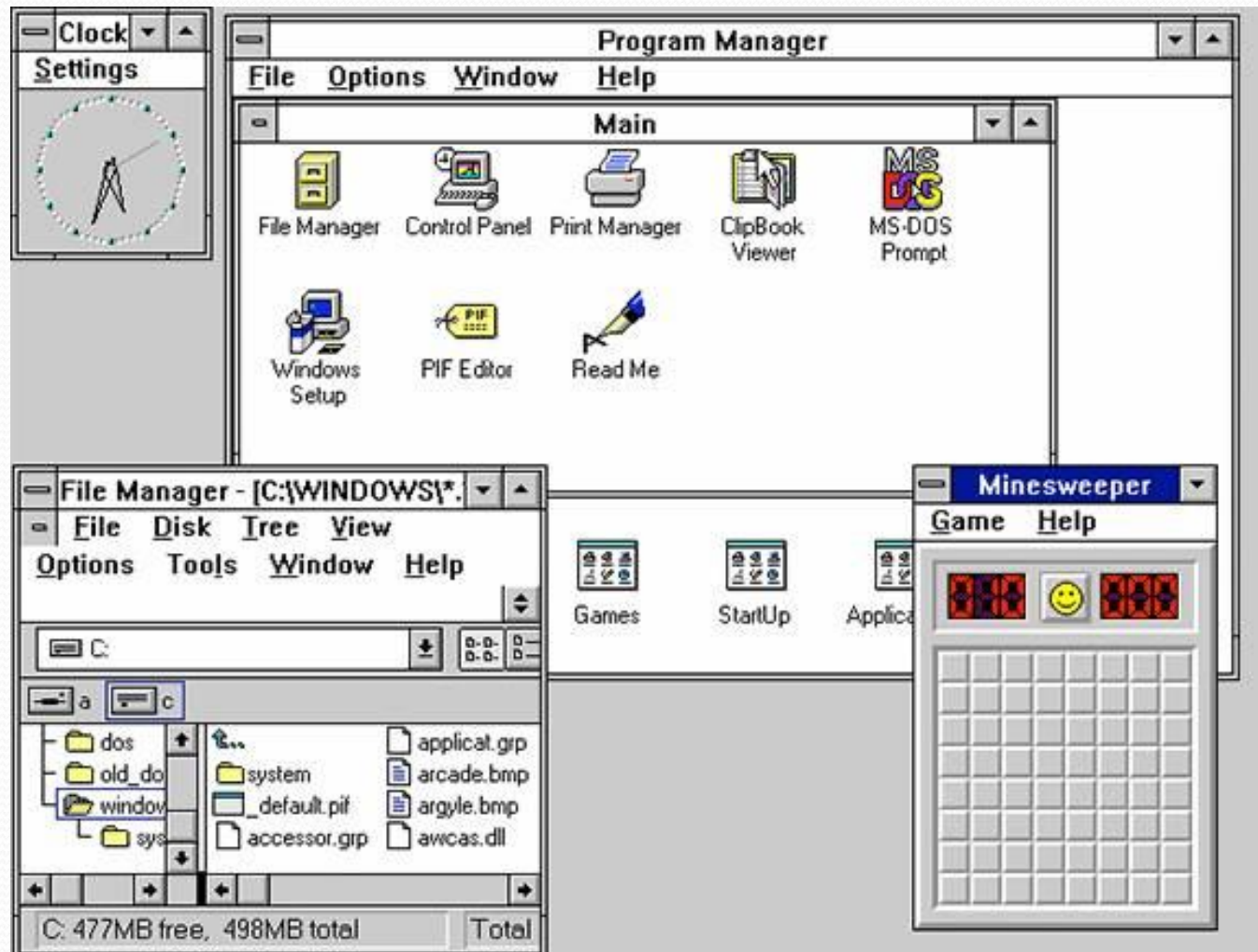
Name      Size      MTime
selfdest~dget.cc  971     May  4 15:13
selfdest~idget.h  679     Jul 18 02:08
settings.cc      12308    Jul 18 02:08
settings.h       2061     Jul 18 02:08
staticse~ings.cc 3283     Jun 10 19:05
staticsettings.h  643     Jun 10 03:51
statusbar.cc     2148     Jun  6 04:19
statusbar.h      959     Jun 12 04:44
stringoption.cc  2015     Jul 18 02:08
stringoption.h   837     Jul 18 02:08
stringpr~erty.cc 2670     Jul 18 02:08
stringproperty.h 1025     Jul 18 02:08
test.qs         1454     Jun 24 02:11
toolbar.cc       2141     Jul 18 02:08
toolbar.h        1113     Jul 18 02:08
toolbarbutton.cc 1931     Jul 18 02:08
toolbarbutton.h  1214     Jul 18 02:08

staticsettings.h

bilbo@u64:~/pdfedit/src/gui$
1Help 2Menu 3View 4Edit 5Copy 6RenMov 7Mkdir 8Delete 9PullDn 10Quit
```

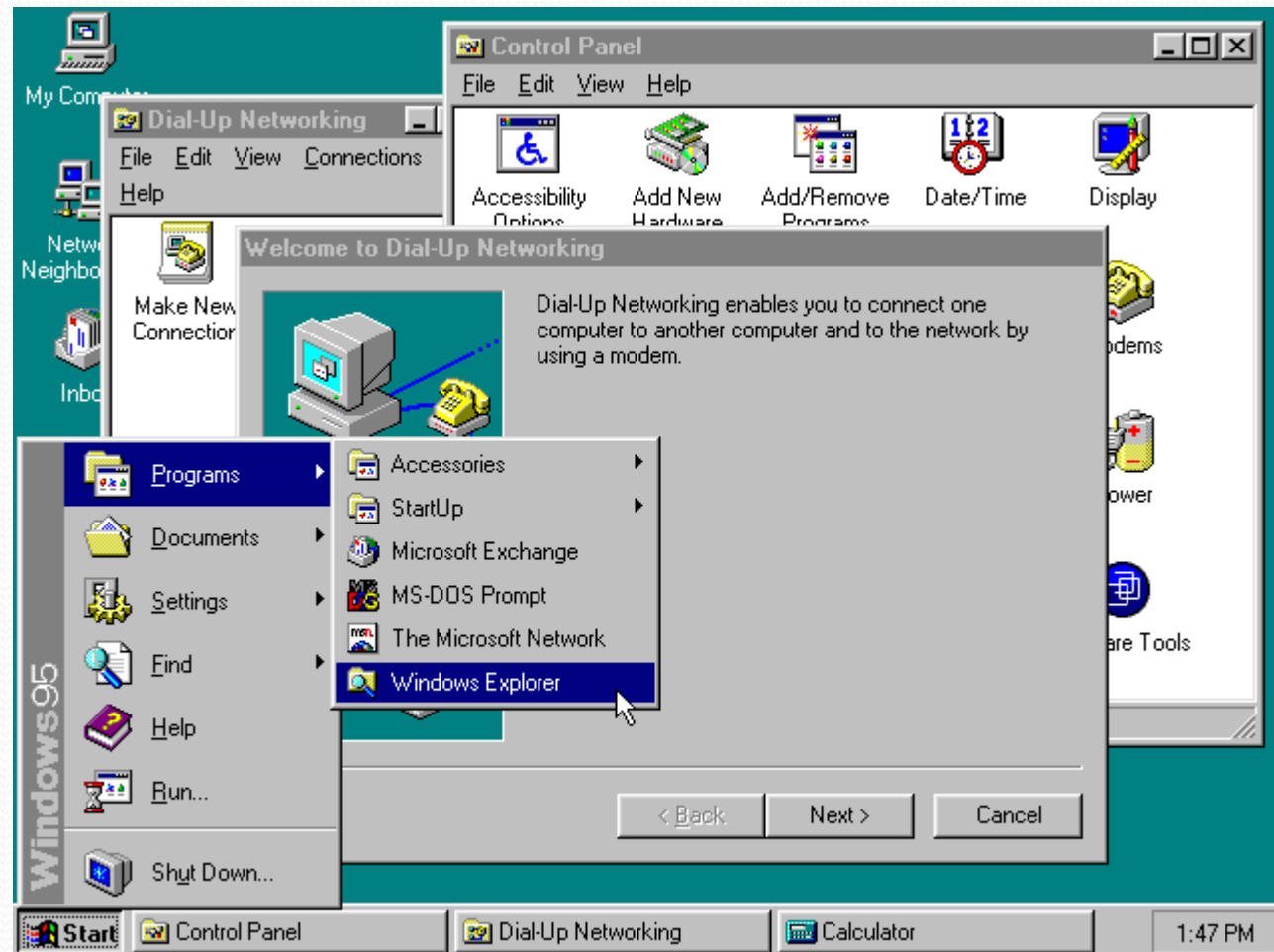
GRAFICKÉ ROZHRAŇÍ

Windows 3.11

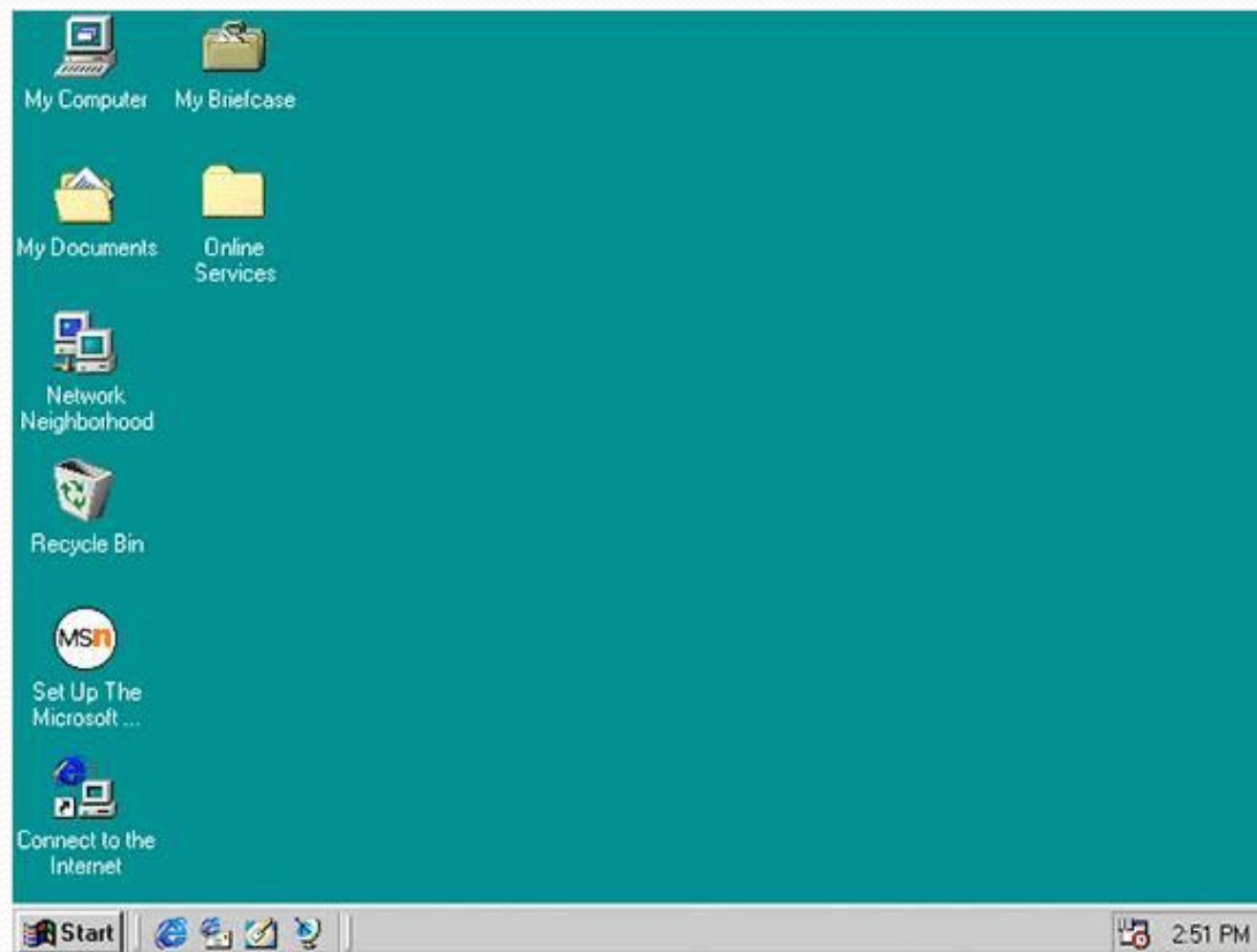
GRAFICKÉ ROZHRAŇÍ

Windows 95

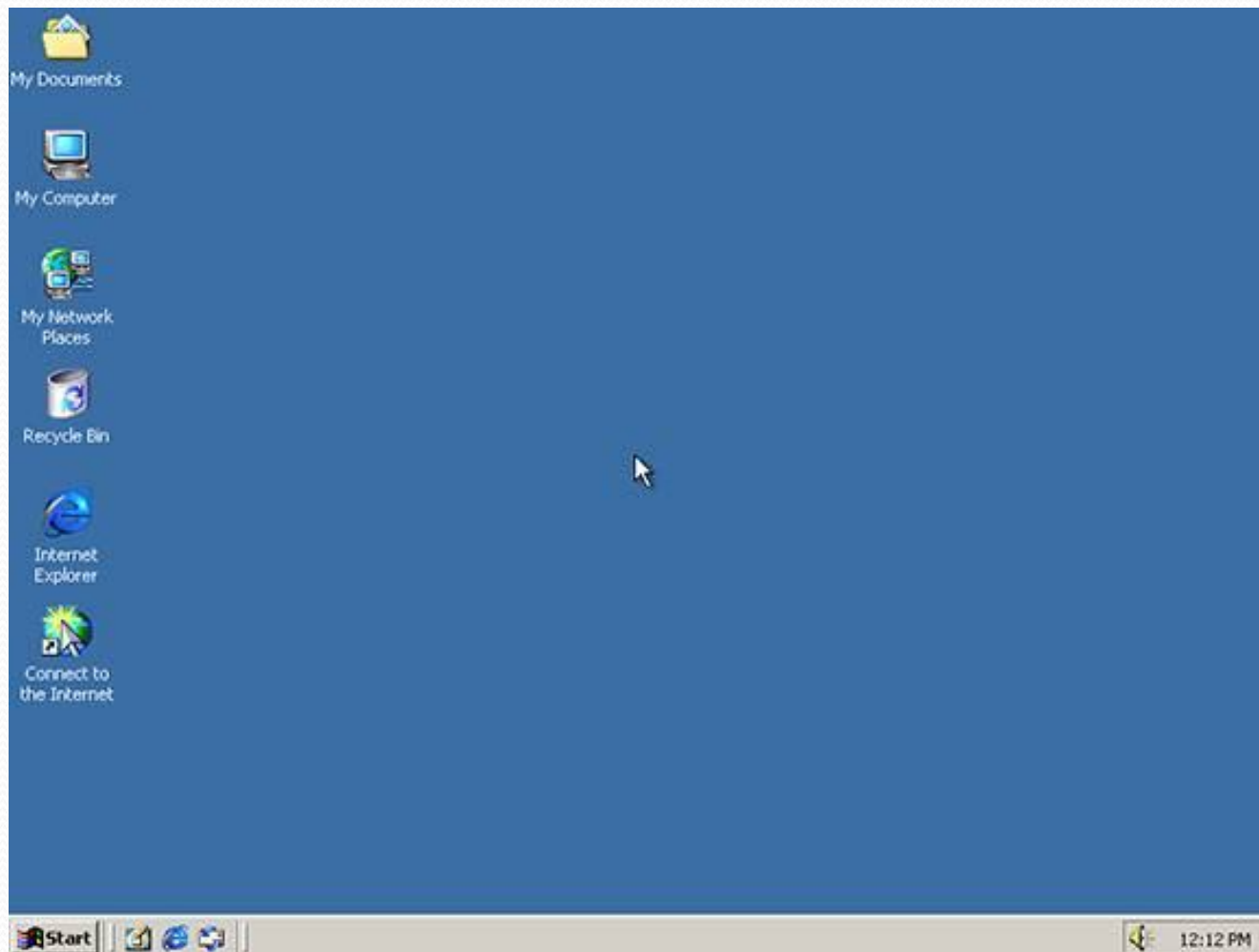
GRAFICKÉ ROZHRAŇÍ

Windows 98

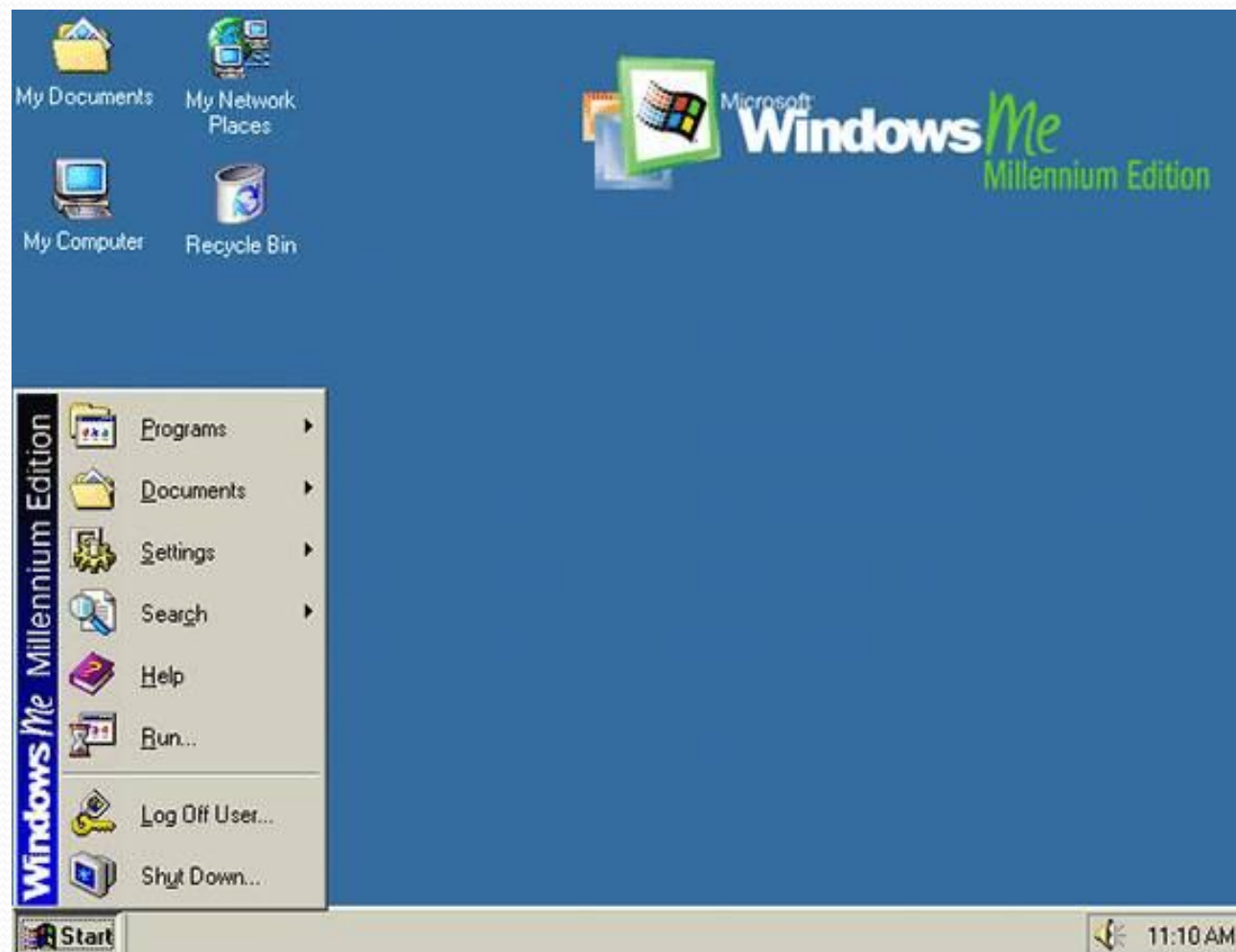
GRAFICKÉ ROZHRAŇÍ

Windows 2000

GRAFICKÉ ROZHRAŇÍ

Windows Me

GRAFICKÉ ROZHRAŇÍ

Windows XP

GRAFICKÉ ROZHRAŇÍ

 Windows Vista™

GRAFICKÉ ROZHRAŇÍ

Windows 7

GRAFICKÉ ROZHRAŇÍ

Windows 8

Další operační systémy

LINUX

- Volně šiřitelný = zdarma
- Každý si ho může upravit
 - Na rozdíl od Windows či Mac OS X
- Proto existuje nespočetně verzí
- Mezi nejznámější patří UBUNTU
- Repositáře – balíčky programů, každý si nainstaluje jen to, co potřebuje.

ubuntu

Mozilla Firefox

Desktop 2

- OS pro počítače Macintosh, tzv. „meky“
- Od firmy Apple
- Nelze spustit v PC, pouze v Macintoshích
- V poslední době se však snaží o kompatibilitu
- Často bývá napodobován
- Poslední verze v době psaní tohoto materiálu se jmenovala: **OS X 10.8 Mountain Lion**

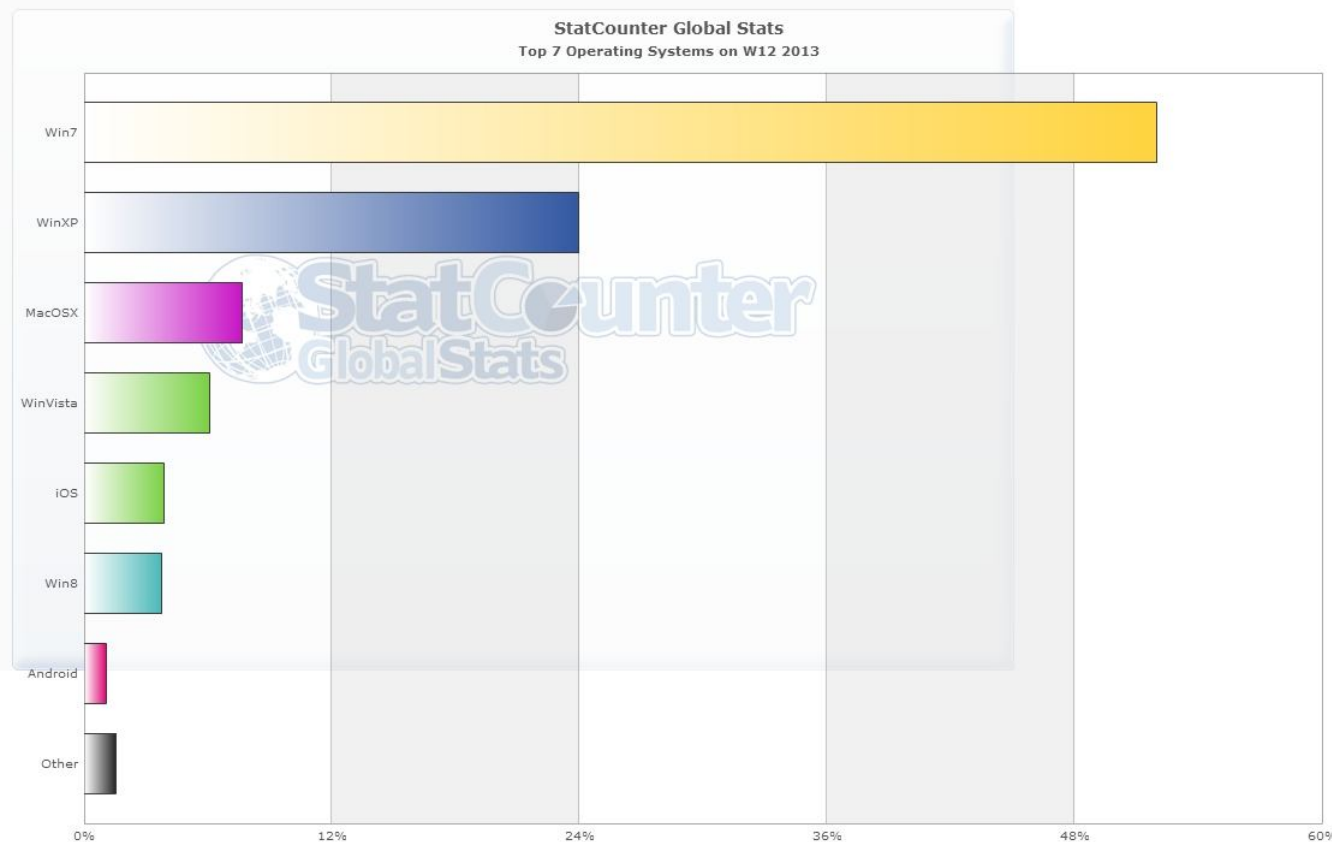

Úkol: Zkontroluj na internetu, jak se jmenuje poslední verze tohoto OS.

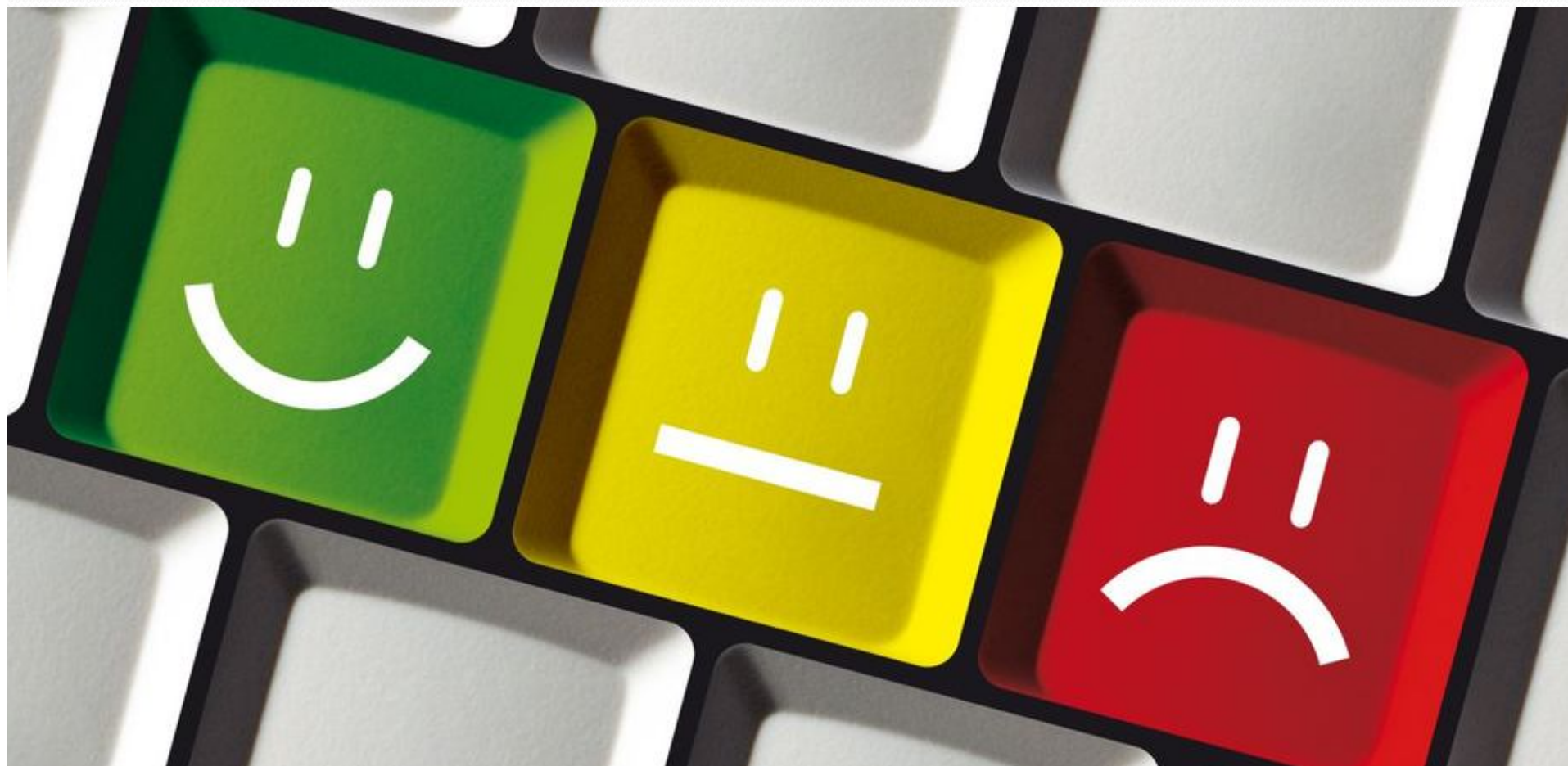

Téma k diskusi:

- Jaký je podle tebe nejrozšířenější OS v současné době?

Líbila se Vám dnešní hodina?

Zdroje

- Použitý software: MS Windows 7, MS Office PowerPoint 2007

- Použité obrázky:

- „AUTOR NEUVEDEN“. *cursobloggers.com* [online]. [cit. 26.3.2013]. Dostupný na WWW: <http://www.cursobloggers.com/wp-content/uploads/cursopublicidad-940x450.png>

- SEVELA. *wikimedia.org* [online]. [cit. 26.3.2013]. Dostupný na WWW:

- <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2e/Mc-screenshot.png>

- „AUTOR NEUVEDEN“. *htbackdrops.com* [online]. [cit. 26.3.2013]. Dostupný na WWW:

- http://www.htbackdrops.com/v2/albums/userpics/11739/normal_windows_xp_logo.jpg

- BURGHARDT, Krzysztof. *wikipedia.org* [online]. [cit. 26.3.2013]. Dostupný na WWW:

- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/94/FreeDOS_Beta_9_pre-release5_%28command_line_interface%29_on_Bochs_sshot20040912.png

- DVORÁK, Jakub. <http://technet.idnes.cz/> [online]. [cit. 26.3.2013]. Dostupný na WWW:

- http://oidnes.cz/13/014/org/DVR48e668_winmetro1.jpg

- „AUTOR NEUVEDEN“. *only-os.blogger.cz* [online]. [cit. 26.3.2013]. Dostupný na WWW: <http://only-os.blogger.cz/obrazky/only-os.blogger.cz/lol.jpg.tn.jpg>

- „AUTOR NEUVEDEN“. *seeklogo.com* [online]. [cit. 26.3.2013]. Dostupný na WWW:

- http://www.seeklogo.com/images/M/Mac_OS-logo-CE24752A9A-seeklogo.com.gif

- „AUTOR NEUVEDEN“. *gawkerassets.com* [online]. [cit. 26.3.2013]. Dostupný na WWW:

- <http://cache.gawkerassets.com/assets/images/lifehacker/2009/03/magnifique.png>

- „AUTOR NEUVEDEN“. *svetmicrosoftu.cz* [online]. [cit. 26.3.2013]. Dostupný na WWW:

- <http://svetmicrosoftu.cz/wp-content/uploads/2013/03/StatCounter-os-ww-weekly-201312-201312-bar.jpg>

- všechny obrázky plochy Windows: „AUTOR NEUVEDEN“. *qualityjunkyard.com* [online]. [cit. 26.3.2013]. Dostupný na WWW: <http://qualityjunkyard.com/2008/11/20/microsoft-windows-evolution/>